

Diarienummer: UN-2024/100

Handläggare: Tapio Liimatainen, Utbildningschef

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Motion 2024:06 från Bengt-Ivar Fransson (M) Handlingsplan för särskilt begåvade elever

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden yrkar avslag på motionen med hänvisning till det pågående utvecklingsarbetet och de resurser som Skolverket tillhandahåller.

Sammanfattning av ärendet

Motionen lyfter behovet av att identifiera och stödja särskilt begåvade elever i Knivsta kommun för att säkerställa en likvärdig och kvalitativ utbildning.

Enligt skollagen ska alla elever få den stimulans de behöver för att utvecklas maximalt. Detta inkluderar elever som enkelt uppnår kunskapskraven, vilka också bör få anpassad undervisning och utmaningar. Det framhålls att det kan vara svårt att känna igen särskilt begåvade elever, särskilt de som är introverta eller ifrågasättande, och att dessa elever inte bör förbises. Vikten av att tidigt identifiera och stödja dessa elever betonas för att främja deras välmående och utveckling.

Ärendets uppkomst och historik

Enligt skollagen 3kap.3§, ska alla elever i samtliga skolformer ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och personliga utveckling för att de utifrån sin egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt det är möjligt enligt utbildningens mål.

Vanligen diskuteras de elever som har svårigheter att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, **men även elever som lätt når de kunskapskrav som ska uppnås ska ges ledning och stimulans**. Detta lyfter Skolverket särskilt som ett av sina kriterier för likvärdig utbildning, avseende likvärdig kvalitet i utbildningen. För att alla elever ska motiveras av undervisningen så måste alla få ledning och stimulans från sitt aktuella nuläge, då kan alla nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Det är viktigt att tidigt identifiera vilka barn som är särskilt begåvade för att kunna ge varje barn den stimulans och de utmaningar som barnet behöver för sitt välmående och sin lust att utvecklas. Förvaltningen delar motionärens uppfattning ovan.

Motivering

Med anledning av den inlämnade motionen gällande en handlingsplan för särskilt begåvade elever i Knivsta kommun hänvisas till befintlig information och riktlinjer som finns tillgängliga på Skolverkets hemsida. Skolverket är den myndighet som ansvarar för att stödja skolor och kommuner i deras arbete med att ge alla elever en likvärdig utbildning.

I enlighet med skollagen (2010:800) 3 kap. 3 § ska alla elever få den ledning och stimulans de behöver i sitt lärande och personliga utveckling. Detta inkluderar även de elever som är särskilt begåvade. Skolverket har i sina riktlinjer och material tydliggjort vikten av att identifiera och stödja dessa elever.

Redan idag pågår en fortbildningsinsats, *Specialpedagogik för lärande*, som omfattar alla medarbetare i de kommunala skolorna i Knivsta. Från höstterminen kommer den även att omfatta de kommunala förskolornas medarbetare. Utbildningen har fokus på det relationella och det specialpedagogiska perspektivet kring elevernas lärande. Inom ramen för fortbildningen har en tonvikt lagts på UDL, *Universal Design for Learning*, som är ett förhållningssätt snarare än en metod för att möta alla elevers olika behov och framhäver vikten av att differentiera undervisningen för att möta de barn- och elevvariationer som finns i verksamheten. Syftet med UDL är att skapa en utbildning som är tillgänglig för alla, där undervisningen utgår ifrån varje individs behov och förutsättningar. Detta skapar bättre förutsättningar för alla, såväl de som behöver extra stöd i sitt lärande och de som behöver utmanas ytterligare.

Inom ramen för fortbildningen uppmanas lärare att använda sig av differentierad undervisning när det gäller; innehåll, metod, resultat och lärmiljö. Det innebär inte att pedagogen gör en planering för varje enskilt barn och elev, utan istället är proaktiv och har planerat undervisningen så att den möter 2-5 olika nivåer. Det kan handla om;

- *innehållet, till exempel genom att olika individer får olika material att arbeta med*
- *metoder, till exempel att olika typer av arbetssätt är tillåtna och möjliggörs*
- *lärmiljöer, till exempel att den fysiska miljön möjliggör för arbete i mindre grupper eller enskilt*
- *resultat, till exempel att det är naturligt att olika individer når olika långt i arbetet med en uppgift*

En annan aspekt, som finns i såväl de politiska målen som i utbildningsverksamheternas kontinuerliga arbete, är goda relationer. Ett gott bemötande och goda relationer uppskattas av alla människor oavsett ålder eller kulturell bakgrund. Nedan följer några exempel på bemötande som kan tas i beaktande i bemötandet med alla barn och elever och som ska vara tydlig i våra verksamheter.

- *pedagogen/läraren är positiv, uppmärksammar barnet/eleven och har höga förväntningar,*
- *undervisningen är strukturerad och pedagogen/läraren förbereder/delger barnen/eleverna sin planering,*
- *pedagogen/läraren är fördomsfri och gläder sig åt barnens/elevernas framgång,*
- *pedagogen/läraren återkopplar snabbt och effektivt gällande barnens/elevernas framsteg och prestationer,*
- *läraren visar engagemang för respektive skolämne, samt*
- *pedagogen/läraren uppmuntrar barnen/eleverna att pröva nya angreppssätt och att använda sin fantasi i undervisningen.*

Vidare så har alla pedagoger i Knivsta kommun tillgång till Skolverkets material för att ytterligare utveckla sin förmåga att identifiera och anpassa undervisningen för särskilt begåvade elever.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Ja

Underlag för beslut

Tjänsteutlåtande (20240812)

Beslutet skickas till

Akten

Kommunfullmäktige

Tapio Liimatainen
Utbildningschef

Barnchecklista inför beslut

Alla under 18 år är att betrakta som barn.

1. Påverkar beslutet barn?

Ja ☐ Nej ☒

I förvaltningens fortbildningssatsning *specialpedagogik för lärande* ska alla elevers rätt till god utbildning beaktas.

2. Hur har barns bästa beaktats?

Ja, ett arbete för att möta alla barns- och elevers behov pågår redan

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

Inom utbildningsverksamheterna pågår ett ständigt utvecklingsarbete för att alla barn och elever ska lyckas så bra som möjligt.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja ☐

Nej ☐

Inte aktuellt. Beslutet rör inte en övergripande flerårig plan eller ett flerårigt styrdokument. ☒